

Soạn bài Tản viên từ Phán sự lục lớp 10 Kết nối tri thức

Trước khi đọc

Câu hỏi (SGK trang 15 Ngữ văn 10 Tập 1):

- Truyện có những yếu tố kì ảo luôn có sức hấp dẫn bạn đọc bởi nó khiến chúng ta tò mò, bị lôi cuốn bởi những đi đầu không có thực đó.

Câu hỏi (SGK trang 15 Ngữ văn 10 Tập 1):

- Trước những sự việc bất công, tôi cảm thấy vô cùng bất bình và tức giận. Tôi mong muốn mình có thể đứng ra giải quyết, giúp đỡ người chịu khổ và trừng phạt kẻ gây ra những trái ngang cho người khác.

Trong khi đọc

1. Chú ý lời giới thiệu về nhân vật Tử Văn

- Ngô Tử Văn tên là Soạn, người huyện Yên Dũng đất Lạng Giang. Chàng vốn khảng khái, nóng nảy, thấy sự tà gian thì không thể chịu được, vùng Bắc vẫn khen là một người cương trực.

2. Tử Văn có những suy nghĩ, cảm xúc gì khi nghe câu chuyện của Thổ Công?

- Tử Văn kinh ngạc khi nghe câu chuyện của Thổ Công và hỏi rõ ngọn ngành, sẵn sàng đòi lại công bằng cho Thổ Công.

3. Dự đoán kết quả cuộc đấu tranh của Tử Văn dưới cõi âm

- Dự đoán: Tử Văn tố cáo tên tướng bại trận của Bắc triều với Diêm Vương và thắng kiện

4. Sự việc nào có tác dụng xoay chuyển tình thế của cuộc xử án?

- Tử Văn xin tư giấy đến đên Tản Viên để hỏi.

5. Diễn biến và kết của cuộc đấu tranh của Tử Văn có giống như suy đoán của bạn không?

- Giống. Vì cuối cùng Tử Văn đã chiến thắng, lấy lại được công bằng cho Thổ công.

6. Vì sao Tử Văn đồng ý nhận chức Phán sự đền Tản Viên?

- Tử Văn nhận chức Phán sự vì muốn trở thành một vị quan chính nghĩa, xét xử công bằng những vụ án của nhân dân, để kẻ ác không lộng hành, người tốt không chịu khổ.

7. Ai là người đưa ra lời bình? Nội dung chính của lời bình là gì?

- Người đưa ra lời bình là tác giả Nguyễn Dữ.

- Nội dung chính: Ca ngợi bản lĩnh chính trực, dũng cảm, dám chống lại cái xấu, bảo vệ cái tốt của Ngô Tử Văn, đồng thời thể hiện niềm tin về lẽ công bằng ở đời.

Sau khi đọc

Nội dung chính: “Chuyện chức phán sự đền Tản Viên” của Nguyễn Dữ đề cao tinh thần khảng khái, cương trực, dám đấu tranh chống lại cái ác, diệt trừ cho dân của Ngô Tử Văn, đồng thời thể hiện niềm tin vào công lý, cái chính nghĩa nhất định sẽ chiến thắng cái phi nghĩa.

Trả lời câu hỏi sau khi đọc

Câu 1 (trang 20 SGK Ngữ văn lớp 10 Tập 1):

- Người kể chuyện là tác giả Nguyễn Dữ

- Những lời kể giúp hình dung về tính cách của nhân vật Tử Văn: Chàng vốn khảng khái, nóng nảy, thấy sự tà gian thì không thể chịu được, vùng Bắc vẫn khen là một người cương trực.

Câu 2 (trang 20 SGK Ngữ văn lớp 10 Tập 1):

- Các sự kiện chính:

+ Trong làng có ngôi đền bị hèn ma tác yêu tác quái, Tử Văn tức giận khẩn trời và châm lửa đốt đền.

- + Từ Văn sốt mê man, mơ thấy tên hung thần đòi trả đũa và đe dọa đưa xuống địa ngục
- + Từ Văn gặp Thổ Công và được nghe kể rõ câu chuyện về viên tướng ở đũa, bất bình muốn kiện Diêm Vương.
- + Trước Diêm Vương, Từ Văn đã tố cáo tên hung thần, bắt hắn phải chịu tội, yêu cầu xin tư giấy đũa đũa Tản Viên để làm chứng.
- + Tên tướng bị Diêm Vương trừng phạt, Từ Văn được thưởng và trở về trần gian.
- + Từ Văn mất và nhận chức phán sự ở đũa Tản Viên.
- Các sự kiện được kể theo trình tự thời gian.

Câu 3 (trang 20 SGK Ngữ văn lớp 10 Tập 1):

- Diễn biến câu chuyện xử án: Từ Văn bị đưa xuống Âm Phủ, Diêm Vương xét xử định tội. Ngô Từ Văn và người đội mũ trụ cãi cọ mãi không phân phải trái. Vì vậy, Từ Văn yêu cầu xin giấy tư đũa ở Tản Viên để làm chứng khiến tên đội mũ trụ sợ hãi, nói khéo tha tội Từ Văn. Diêm Vương sai người đến Tản Viên chứng thực, nhận ra viên tướng kia nói dối liền xử phạt, bỏ vào ngục Cửu U, còn Từ Văn được thưởng và trở về trần gian.
- Yếu tố đóng vai trò quyết định cho chiến thắng của Từ Văn: thái độ cương quyết, khẳng khái của Ngô Từ Văn khiến Diêm Vương phải sai người đến đũa Tản Viên để lấy chứng thực.

Câu 4 (trang 20 SGK Ngữ văn lớp 10 Tập 1):

- Nhân vật Từ Văn được khắc họa chủ yếu qua lời nói và hành động
- + Từ Văn rất tức giận, một hôm tắm gội sạch sẽ, khấn trời rồi châm lửa đốt đũa
- => Những hành động của Ngô Từ Văn rất cương quyết, có tính toán, chủ động, không phải sự bộc phát, cho thấy ý chí mạnh mẽ, quyết tâm diệt trừ cái xấu.
- + Khi nghe tên tướng đe dọa, Từ Văn ngẩng ngẩng ngưỡng tự nhiên => thái độ ngang tàng, bất khuất, không e sợ trước cái xấu, cái ác.

+ Câu nói: “Ngô Soạn này là một kẻ sĩ ngay thẳng ở trần gian, có tội lỗi gì xin bảo cho, không nên bắt phải chết một cách oan uổng” => Tinh thần khẳng khái, tự tin, dám làm dám chịu, không cúi đầu trước cái xấu cái ác của Ngô Tử Văn

- Nhân vật Ngô Tử Văn là một người dũng cảm, cương trực, khẳng khái, luôn sẵn sàng đấu tranh bảo vệ cái tốt và diệt trừ cái xấu.

Câu 5 (trang 20 SGK Ngữ văn lớp 10 Tập 1):

- Tác giả nhấn mạnh người ở hiên gặp lành và sẽ được đền đáp xứng đáng. Ngô Tử Văn với việc làm chính nghĩa của mình đã nhận được phần thưởng xứng đáng, bất tử và để lại tiếng thơm muôn đời.

Câu 6 (trang 20 SGK Ngữ văn lớp 10 Tập 1):

- Thế giới thần linh, ma quỷ trong câu chuyện đã thể hiện suy nghĩ của tác giả “trần sao âm vậy”, làm nổi bật giá trị hiện thực của tác phẩm. Những lời nói của Tử Văn với Thổ Công, lời nói của Diêm Vương đã phản ánh hiện thực chốn quan trường: những người có tài năng phải lánh đục về trong, còn những kẻ có chức có quyền thì cấu kết hại dân. Ngoài ra, tác phẩm còn phản ánh hiện thực cuộc sống đầy bất công, khổ cực đối với những con người thấp cổ bé họng trong xã hội.

Câu 7 (trang 20 SGK Ngữ văn lớp 10 Tập 1):

- Quan niệm về kẻ sĩ: Kẻ sĩ không nên kiêng sợ sự cứng cỏi.

- Đồng tình với quan niệm đó. Vì kẻ sĩ là những người tri thức, có hiểu biết, vì vậy không nên vì bất cứ khó khăn gì mà nản lòng, bỏ cuộc. Câu nói đề cao phẩm chất kiên quyết hành động, con người cần phải bản lĩnh, dám nghĩ dám làm, dám đương đầu với khó khăn thử thách.

Kết nối đọc – viết

Bài làm tham khảo

Một trong những yếu tố làm nên sức hấp dẫn của “Chuyện chức phán sự đền Tản Viên” là tác giả đã viết rất thực, rất hay về một thế giới tâm linh kì ảo – đó là chốn Âm Phủ. Đó là cách để nhà văn gián tiếp tái hiện hiện thực xã hội thời bấy giờ, thông qua lời nói của Diêm Vương: “Lũ các người chia toà sở, giữ chức sự, cần lệnh chí công, làm

phép chí công, thưởng thì xứng đáng mà không thiên tư, phạt thì đích xác mà không nghiệt ngã, vậy mà còn sự dối trá càn bậy như thế, huống chi về đời nhà Hán, nhà Đường buôn quan bán ngục thì những mối tệ còn nói sao hết được!”. Câu nói đã cho thấy việc những kẻ có cường quyền trong xã hội chia bè kéo phái làm hại dân lành, phản ánh cuộc sống bất công, cực khổ của nhân dân và bộ mặt dối trá của những kẻ làm quan, làm tướng. Đó chính là giá trị hiện thực sâu sắc của tác phẩm.